

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СОЦІАЛЬНО -ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра публічно - правових дисциплін**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для виконання аудиторної та самостійної роботи**

**з дисципліни
«МІЖНАРОДНЕ ПРАВО»
здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 081 Право**

Біла Церква
2023 р.

УДК: 341.1/8

Затверджено
Науково-методичною комісією Білоцерківського НАУ

Протокол № 9 від «15» червні 2023 р.

Укладач: О.А. Сокиринська канд. юрид. наук, доцент

Сокиринська О.А. Методичні вказівки для організації аудиторної та поза аудиторної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародне право» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право». – Біла Церква, 2023. – 62 с.

Методичні вказівки для організації аудиторної та поза аудиторної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародне право» призначені для здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право»: Метою є формування у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня цілісної та логічно-послідовної системи знань у сфері дії міжнародного права, що має істотне значення як для теорії, так і для практики застосування міжнародно-правової норми. Детально розглянуто питання теорії та практики використання норм міжнародного права у національних правових системах, проаналізовано зміст інститутів міжнародного права та основні особливості застосування інститутів галузі в процесі життєдіяльності світової спільноти, розглянуто основні поняття і елементи правового механізму використання статутних повноважень міжнародних організацій.

Структура публікації передбачає комплексний і диференційований підхід до вивчення здобувачами запропонованих тем самостійно та містить зміст, контент змістових модулів, письмові завдання, завдання для практичної роботи, тестові завдання з навчальної дисципліни.

Рецензент: А.О. Пахомова, доцент, кандидат юридичних наук

зав. кафедри цивільно-правових дисциплін

А.О. Пахомова

© Сокиринська О.А., 2023 р.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Мета і завдання навчальної дисципліни.....	6
Компетентності і результати навчання з дисципліни.....	9
Структура навчальної дисципліни.....	11
Контент змістових модулів	14
Завдання для практичної роботи до змістових модулів.....	26
Завдання для самостійної роботи	37
Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань.....	40
Загальний перелік контрольних питань до навчальної дисципліни.....	51
Орієнтовний перелік питань до іспиту.....	54
Список рекомендованої літератури	59

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Міжнародне право» належить до обов'язкового компоненту освітньої програми, розроблена для студентів, зацікавлених у здобутті знань щодо вивчення теоретичних положень міжнародного права, значення яких є важливим аспектом подальшого розуміння проблем світу, а також міжнародного законодавства та практичних навичок його застосування, які є необхідними для подальшого професійного та кар'єрного зростання. Вивчення курсу «Міжнародне право» формує у студентів цілісну систему знань у сфері міжнародного законодавства де значна роль приділяється питанням використання міжнародно-правових джерел; застосовування під час вирішення практичних завдань положень міжнародних договорів за участю України; тлумачення норм міжнародних договорів України з метою розв'язання спірних правових ситуацій, що виникають в процесі міжнародного спілкування; імплементації норми міжнародного права в національну правову систему.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право». Сучасна ситуація в світі, агресія Росії проти України, робота сучасних засобів масової інформації, телебачення, проведення гібридної та інформаційної війни проти України щодня ставлять нас перед вибором оцінки реального стану міжнародно-правових відносин. При цьому, реальну оцінку можуть надати лише ті, хто володіє спеціальними знаннями. Незалежно від того, про яке питання йдеться з точки зору реалізації норм міжнародного права, завжди стає зрозумілим, що їх можна вирішити тільки за допомоги таких норм, оскільки жодна національна правова система не в змозі це вирішити

Зміст самостійної роботи здобувача з дисципліни «Міжнародне право» визначається робочою програмою навчальної дисципліни, даними методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійну роботу здобувача забезпечує система навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне право»:

підручники, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача, практикум, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо. Самостійну роботу над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної навчальної дисципліни здобувачі можуть виконувати у бібліотеці закладу вищої освіти, комп'ютерних класах, а також в домашніх умовах. Самостійну роботу здобувачів організовує викладач через систему домашніх завдань, виконання яких має оцінювати викладач, і ця оцінка має входити до семестрової оцінки здобувача.

Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння слухачем в процесі самостійної та індивідуальної роботи, вноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Методичні вказівки складаються зі вступу, де здобувачі ознайомлюються з основними відомостями про навчальну дисципліну «Міжнародне право», тем есе, тем для презентацій, письмових завдань, тестових завдань, вирішення яких має на меті формування необхідних навичок, що складають зміст правової компетентності майбутніх правовиків.

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни: є поглиблення теоретичних знань про закономірності розвитку міжнародних відносин, що виникають у результаті укладення угод між державами й іншими суб'єктами міжнародного спілкування з метою мирного співіснування; особливості становлення, розвитку і функціонування правової системи України й інших країн, що перебувають в процесі загальносвітового розвитку; організацію, форми і методи реалізації зовнішньої політики держав – основних суб'єктів міжнародного права; міжнародні стандарти захисту прав і свобод людини як в мирний час так і під час збройного конфлікту, мирні методи та засоби вирішення міжнародних спорів; основні цілі та принципи мирного співіснування держав, міжнародне співробітництво держав у боротьбі зі злочинністю.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти першого рівня цілісної та логічно-послідовної системи знань законодавства у сфері застосування особливих міжнародно-правових відносин, а також ознайомлення здобувачів з особливостями міжнародного права як специфічної галузі права; з нормами міжнародно-правового регулювання відносин між державами як головними суб'єктами та відносин, що стосуються діяльності міжнародних організацій, а також опанувати універсальні правові акти щодо права міжнародних договорів, положень щодо захисту прав людини, міжнародного гуманітарного та міжнародного кримінального права.

За результатами вивчення дисципліни здобувачі повинні надбати знань, умінь, здатностей:

а) *науково-юридичних:* закласти та сформувати у здобувачів знання з основних напрямків зовнішньої політики України, особливостей міжнародно-правових відносин, норм, інститутів та галузей міжнародного права, а також дати чітке уявлення щодо їх органічних зв'язків з окремими галузями права;

б) *загальноосвітніх*: вивчення історичних передумов міжнародного процесу в світі та впливу міжнародного права на національне право держав;

в) *виховних*: сприяти формуванню патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього юриста.

Основними завданнями вивчення дисципліни “ Міжнародне право ” є:

- вивчення дисципліни, що полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці. Завданням вивчення дисципліни є також детальне вивчення Конституції України, законів України, міжнародних договорів та інших нормативно-правових актів, що являються джерелами галузі міжнародного права;

- вивчення дисципліни “Міжнародне право” передбачає досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки випускника, при якому він повинен володіти основними загальнокультурними та професійними компетенціями.

В результаті вивчення дисципліни «Міжнародне право» здобувачі повинні бути здатними до вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з ефективністю забезпеченням прав і свобод людини і громадянина, під час роботи та мати такі основні загальнокультурні та професійні компетенції з міжнародного права, як

- здатність до ефективного використання положень нормативно-правових документів в своїй діяльності;

- володіння основними міжнародно-правовими поняттями і категоріями;

в практичній юридичній діяльності:

- використовувати знання з міжнародного права в юридичній практиці;

- відслідковувати зв'язки норм міжнародного права з нормами інших галузей права;

- в межах допустимого давати аналіз і тлумачення норм міжнародного права;

в організаційно-управлінській діяльності:

- обґрунтовувати доцільність правових рішень.
- використовувати міжнародні процедури захисту прав і свобод людини.

Згідно вимог освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- зміст предмета та об'єкта міжнародного права, їх особливості;
- основні підходи вчених до вирішення питання визнання та правонаступництва в міжнародному праві;
- систему міжнародного права та характеристику її елементів, міжнародну систему;
- види суб'єктів міжнародного права, їх правосуб'єктність;
- стан основних проблем, що виникають в процесі реалізації міжнародних відносин;
- міжнародні стандарти захисту прав людини універсального та регіонального рівня;
- особливості зовнішньої політики та міжнародних відносин та ін.

вміти:

- характеризувати історичні етапи розвитку міжнародного права, та особливості сучасного періоду;
- аналізувати міжнародну систему, та елементи системи міжнародного права;
- орієнтуватись у питаннях глобальних проблем сучасного світу, зовнішньої політики держав, зокрема України та її місця в рамках світового співтовариства, участі у міжнародних організаціях і т.д.
- визначати основні принципи міжнародного права та їх роль в

міжнародних відносинах;

- виділяти та аналізувати міжнародні договори, що мають важливе значення, та займають особливе місце в політичному житті держави;
- аналізувати мирні засоби вирішення міжнародних спорів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни знаходиться у контексті оволодіння наступними компетентностями відповідно до зазначених в освітній програмі за спеціальністю 081 – Право:

Загальні компетентності:

ЗК 3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Очікувані результати навчання:

ПРН 2 Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

ПРН 5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

ПРН 6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 12. Застосовувати загальні вимоги правової норми до конкретної життєвої ситуації шляхом прийняття відповідного рішення; прогнозувати подальший розвиток подій, моделювати можливі правопорушуючі ситуації, визначати засоби для їх попередження.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 17. Працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи. Праворозуміння

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лб	Інд	срс		л	п	лб	інд	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Тема 1.	12	2	4			6	12	2	2			8
Тема 2.	12	2	4			6	14	2	2			10
Тема 3.	14	4	2		2	6	12	2			2	8
Тема 4.	12	4	2			6	14	2	2			10
Разом модуль 1	50	12	12		2	24	52	8	6		2	36
Змістовий модуль 2.												
Тема 5.	14	4	2		2	6	14	2			2	10
Тема 6.	12	4	2			6	14	2	2			10
Тема 7.	14	4	2		2	6	16	2	2		2	10
Тема 8.	12	2	4			6	14	2	2			10
Тема 9.	16	4	4		2	6	16	2	2		2	10
Разом модуль 2	68	18	14		6	30	74	10	8		6	50
Змістовий модуль 3.												
Тема 10.	14	4	2		2	6	12	2	2			8

Тема 11.	12	2	4			6	14		2		2	10
Тема 12.	16	4	4		2	6	16	2	2		2	10
Разом – ЗМ. модуль 3	42	10	10		4	18	42	4	6		4	28
Змістовний модуль 4.												
Тема 13.	14	2	4		2	6	12	2	2			8
Тема 14.	12	4	2			6	12		2		2	8
Тема 15.	14	2	4		2	6	12	2			2	8
Тема 16.	12	2	4			6	10		2			8
Разом модуль 4	52	10	14		4	24	46	4	6		4	32
Змістовний модуль 5												
Тема 17.	12	4	4			4	10	2				8
Тема 18.	12	4	4			4	10		2			8
Тема 19.	12	4	4			4	10	2				8
Тема 20.	12	4	4			4	10	2				8
Тема 21.	12	4	4			4	10		2			8
Тема 22.	12	4	4			4	12	2	2			8
Тема 23.	14	4	4		2	4	12	2			2	8
Тема 24.	12	4	4			4	10		2			8
Разом за модуль 5	98	32	32		2	32	84	10	8		2	64
Змістовний модуль 6.												

Тема 25	12	2	2			8	12	2				10
Тема 26	12	2	2			8	12		2			10
Тема 27	12	2	2			8	12	2				10
Тема 28	14	2	2		2	8	14		2		2	10
Разом за модуль 6	50	8	8		2	32	50	4	4		2	40
Форма контролю	Залік 3 семестр, іспит 4 семестр.						Залік 2 год., іспит 8 год., консультація 2 год.					
Усього годин	360	90	90		20	160	360	40	38		20	250

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота здобувача вищої освіти.

КОНТЕНТ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

Вивчення дисципліни «Міжнародне право» складається з 6 змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, методи, система та принципи міжнародного права.

Тема 1. Поняття, правова природа та сфера дії сучасного міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного публічного права та національного права.

Сфера дії міжнародного публічного права та його характерні особливості. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного публічного права. Функції міжнародного публічного права. Значення Вестфальського миру 1648 р. для становлення і розвитку міжнародного публічного права. Теорії співвідношення міжнародного публічного права і національного права. Дія міжнародного публічного права в національному праві.

Тема 2. Система і структура міжнародного публічного права. Норми міжнародного публічного права

Поняття системи і структури міжнародного публічного права. Поняття, критерії відокремлення та види галузей міжнародного публічного права. Поняття та характерні риси норм міжнародного публічного права. Їх види та класифікація. Ієрархія та кодифікація норм міжнародного публічного права. Концепція «м'якого права» у міжнародному публічному праві.

Тема 3. Основні принципи та інші джерела міжнародного публічного права

Поняття, функції, природа та ознаки основних принципів міжнародного публічного права. Їх класифікація та зміст. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір. Міжнародний звичай. Загальні принципи права. Рішення міжнародних міждержавних організацій. Рішення міжнародних судових органів. Допоміжні засоби для визначення норм міжнародного публічного права. Односторонні акти держав.

Тема 4. правонаступництво у міжнародному публічному праві. Міжнародний правотворчий процес та реалізація норм міжнародного публічного права.

Сутність, принципи та суб'єкти міжнародного правотворчого процесу. Поняття, форми, способи та механізм реалізації норм міжнародного публічного права. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва. правонаступництво держав щодо міжнародних договорів. правонаступництво держав щодо державної власності, архівів і боргів. Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 р. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1983 р.

Змістовий модуль 2. Суб'єкти міжнародного права. Право міжнародних договорів. Право зовнішніх зносин. Правовий статус населення у міжнародному праві

Тема 5. Суб'єкти міжнародного публічного права. Визнання у міжнародному публічному праві.

Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності. Поняття суб'єкта міжнародного публічного права. Держава як суб'єкт міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб. Поняття та правова природа визнання. Форми, типи та засоби визнання. Визнання нових держав та урядів. Інші види визнання у міжнародному публічному праві.

Тема 6. Основні концепції міжнародного публічного права

Поняття концепції естоппеля в міжнародному публічному праві та її застосування у випадках порушень міжнародно-правових зобов'язань. Концептуальні підходи до кваліфікації Меморандуму про гарантії безпеки у

зв'язку з приєднанням України до договору про нерозповсюдження ядерної зброї (5 грудня 1994 р.) (Будапештський меморандум) та її правові наслідки

Тема 7. Населення в міжнародному публічному праві

Поняття та основні категорії населення. Поняття громадянства в міжнародному публічному праві. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний суд ООН). Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством. Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство, 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р. Європейська конвенція про громадянство 1997 р. Конвенція про статус апатридів 1954 р. та Конвенція про скорочення випадків без громадянства 1961 р. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 1951 р. та Протокол до неї 1967 р. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Право притулку.

Тема 8. Право міжнародних договорів.

Поняття, джерела та принципи права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. Сторони в міжнародних договорах. Укладення, дія та дійсність міжнародного договору. Тлумачення та припинення міжнародних договорів

Тема 9. Право зовнішніх зносин.

Поняття, джерела та принципи права зовнішніх зносин. Органи зовнішніх зносин держави та їх система. Дипломатичне право. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р. Консульське право. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р. Дипломатичне право міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.

**Змістовий модуль 3. Територія у міжнародному публічному праві.
Міжнародне морське право. Міжнародне повітряне та космічне право.
Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право.**

Тема 10. Територія у міжнародному публічному праві.

Поняття та види територій у міжнародному публічному праві. Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території. Державні кордони та їх правовий режим. Територіальні спори та претензії. Територія з особливим правовим режимом. Правовий режим Арктики, Антарктики та міжнародних річок.

Тема 11. Міжнародне морське право. Міжнародне повітряне та космічне право.

Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права. Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Правовий статус і режим внутрішніх морських вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної морської економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р. Поняття та основні принципи міжнародного повітряного права. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень. Поняття міжнародного космічного права. Міжнародно-правовий статус космонавта

Тема 12. Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право.

Поняття, джерела та принципи міжнародного економічного права. Міжнародні економічні організації. Юрисдикційні імунітети держав та їх власності. Європейська конвенція про імунітет держав 1972 р. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом. Вирішення міжнародних економічних спорів. Вашингтонська конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами та фізичними або юридичними особами інших держав 1965 р. Сеульська конвенція 1985 р. про заснування Багатостороннього агентства з

гарантій інвестицій. Право Світової організації торгівлі. Угода про заснування Світової організації торгівлі 1944 р. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 р. Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права. Інституційний механізм міжнародного екологічного права. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті 1991 р. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища 1998 р.

Змістовий модуль 4. Міжнародне гуманітарне право. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. Право міжнародної безпеки.

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів.

Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права. Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права. Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання. Неміжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання. Учасники збройного конфлікту. Захист жертв війни за міжнародним гуманітарним правом. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них 1977 р. Засоби і методи ведення війни. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають не вибіркову дію 1980 р. та додаткові протоколи до неї. Правовий режим окупації. Гаазька конвенція та Положення про закони та звичаї сухопутної війни 1907 р. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 р. до цього часу). Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів. Застосування принципу *lex specialis* щодо міжнародного гуманітарного права/ Захист поранених і хворих у діючих арміях. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали карабельної аварії, зі складу збройних сил на морі. Захист військовополонених. Захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни.

Тема 14. Міжнародне кримінальне право

Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом. Конвенція про попередження злочину геноциду та покарання за нього 1948 р. Конвенція проти катувань та інших жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Юрисдикційні питання в міжнародному кримінальному праві та міжнародний кримінальний процес. Міжнародні кримінальні судові установи. Римський статут Міжнародного кримінального суду. Форми та напрями міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю. Правова допомога та екстрадиція. Попереднє розслідування ситуації в Україні Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду.

Тема 15. Відповідальність за міжнародним публічним правом.

Поняття, правова природа та підстави для виникнення відповідальності за міжнародним публічним правом. Протиправні діяння за міжнародним публічним правом та їх класифікація. Обставини, що звільняють від відповідальності в міжнародному публічному праві. Суб'єкти відповідальності. Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р. Відповідальність за правомірну діяльність. Міжнародно-правові зобов'язання *erga omnes* суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством. Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів. Санкції щодо Російської Федерації та персональні спеціальні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України.

Тема 16. Мирне вирішення міжнародних спорів. Право міжнародної безпеки.

Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів. Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН. Регіональні та спеціальні міжнародні

судові установи. Міжнародні арбітражні (третейські) суди. Вирішення міжнародних спорів в рамках міжнародних організацій. Поняття, джерела та принципи права міжнародної безпеки. Засади колективної безпеки за міжнародним правом. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом. Роззброєння та обмеження озброєнь. Невійськові аспекти міжнародної безпеки.

Змістовий модуль 5. Міжнародне право прав людини. Міжнародний захист прав людини.

Тема 17. Міжнародне право прав людини. Загальні положення про права людини. Захист прав людини в рамках ООН.

Становлення системи міжнародного захисту прав людини. Загальні положення про права людини. Природа та сутність прав людини. Універсальність прав людини. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй. Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р. Рада ООН з прав людини. Верховний Комісар ООН з прав людини. Процедура 1503. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет по правах людини. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних і культурних прав. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю.

Тема 18. Захист прав людини в Європі. Інші регіональні системи захисту прав людини.

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості застосування в національному

правопорядку. Європейський суд з прав людини: юрисдикція та процедура звернення. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини. Європейська соціальна хартія (переглянута). Захист прав людини в Європейському Союзі. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р. Діяльність ОБСЄ у сфері визначення та просування стандартів захисту прав людини (Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ, Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин). Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні (справа «Бурмич та інші проти України» №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р.; справа «Бочан проти України №2» 2015 р.). Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. №3477-IV. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці. Арабська система захисту прав людини. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

Тема 19. Забезпечення права на життя в міжнародному публічному праві

Обсяг та складові права на життя. Зобов'язання держави щодо права на життя. Практика Європейського суду з прав людини на життя (справа «Макканн та інші проти Сполученого Королівства» (McCann and Others v. United Kingdom), №18984/91, рішення Великої палати 1995 р.; справа «Лопеш де Соуза Фернандеш проти Португалії» (Lopes de Sousa Fernandes v. Portugal), №56080, рішення Великої палати 2017 р.)

Тема 20. Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. Право на свободу та особисту недоторканість.

Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. Зобов'язання держав щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. Практика Європейського суду з прав людини

щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання (справа «Сорінг проти Сполученого Королівства» (Soering v. United Kingdom), №14038/88, 1989 р.; справа «Гефген проти Німеччини» (Gafgen v. Germany), №22978/05, рішення Великої палати 2010 р.; справа «Каверзін проти України», №23893/03, 2012 р.). Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканість. Зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканість. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу та особисту недоторканість (справа «Харченко проти України», №40107/02, 2011 р.; справа «Остін та інші проти Сполученого Королівства» (Austin and Others v. United Kingdom), №39692/09, рішення Великої палати 2012 р.)

Тема 21. Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Право на власність.

Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Зобов'язання держав щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного життя (справа «С. і Марпер проти Сполученого Королівства» (S and Marper v. United Kingdom), №№30562/04, 30566/04, рішення Великої палати 2008 р.; справа «Денісов проти України», №76639/11, рішення Великої палати 2018 р.). Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до сімейного життя (справа «Савіни проти України», №39948/06, 2008 р.; справа «М.Р. і Д.Р. проти України», №63551/13, 2018 р.). Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до житла (справа «Німіц проти Німеччини» (Niemietz v. Germany), №13710/88, 1992 р.; справа «Кривіцька та Кривіцький проти України», №30856/03, 2011 р.). Практика Європейського суду з прав людини щодо прав на повагу до кореспонденції (справа «Захаров проти Росії» (Roman Zakharov v. Russia), №47143/06, Рішення Великої палати 2015 р.; справа «Барбулеску проти Румунії» (Barbulescu v. Romania), №6149/08, рішення Великої палати 2017 р.). Обсяг та складові права на

власність. Зобов'язання держав щодо права на власність. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність (справа «Спорронг і Лоннрот проти Швеції» (Sporrong and Lonroth v. Sweden), №№7151/75, 7152/75, 1982 р.; справа «Лоїзиду проти Туреччини» (Loizidou v. Turkey), №15318/89, рішення Великої палати 1996 р.; справа «Фонд «Батьківська турбота» проти України», №5876/15, 2018 р.).

Тема 22. Свобода думки, совісті і релігії. Свобода вираження поглядів, зібрань та об'єднань.

Обсяг та складові права на свободу думки, совісті і релігії. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті і релігії. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті і релігії (справа «Коккінакіс проти Греції» (Kokkinakis v. Greece), №14307/88, 1993 р.; справа «С.А.С.проти Франції» (S.A.S. v. France), №43835/11, рішення Великої палати 2014 р.; справа «Евейда та інші проти Сполученого Королівства» (Eweida and Others v. United Kingdom), №№48420/10, 59842/10, 51671/10, 36516/10, 2013 р.). Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів (справа «Лінгенс проти Австрії» (Lingens v. Austria), №9815/82, 1986 р.; справа «Угорський Гельсінський Комітет проти Угорщини» (Magyar Helsinki Bizottsag v. Hungary), №18030/11, рішення Великої палати 2016 р.; справа «Аксель Шпрінгер АГ проти Німеччини» (Alex Springer AG v. Germany), №39954/08, рішення Великої палати 2012 р.). Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднань. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднань. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу зібрань та об'єднань (справа «Угорський Гельсінський Комітет проти Угорщини» (справа «Веніамін Тимошенко та інші проти України», №48408/12, 2014 р.; справа «Букта та інші проти Угорщини» (Bukta and Others v. Hungary),

№25691/04, 2007 р.; справа «Баранкевич проти Росії» (barankevich v. Russia), №10519/03, 2007 р.)

Тема 23. Заборона дискримінації. Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.

Обсяг та складові заборони дискримінації. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації. Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації (справа «Пічкур проти України», №10441/06, 2013 р.; справа «D.H. та інші проти Чеської Республіки» (D.H. and Others v. The Czech Republic), №57325/00, рішення Великої палати 2007 р.). Обсяг та складові права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. Зобов'язання держави щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту (справа «Олександр Волков проти України», №21722/11, рішення Великої палати 2013 р.; справа «Бурмич та інші проти України», №№46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р.).

Тема 24. Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації.

Правомірне обмеження прав людини. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів.

Змістовий модуль 6. Право міжнародних організацій.

Тема 25. Право міжнародних організацій.

Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій. Міжнародні неурядові організації. Внутрішньоорганізаційний механізм (ВОМ). Класифікація органів міжнародної організації. Акти міжнародної організації.

Тема 26. Загальна характеристика міжнародних організацій загальної компетенції.

Міжнародна морська організація. Міжнародний трибунал ООН з морського права. Міжнародні організації в галузі цивільної авіації. Інтерпол.

Тема 27. Загальна характеристика регіональних міжнародних організацій.

Регіональні міжнародні міждержавні організації. Організація Американських держав. Ліга арабських держав. Африканський союз. Правовий статус СНД.

Тема 28. Організація Об'єднаних Націй (ООН), Рада Європи.

Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р. Спеціалізовані установи ООН. Генеральна Асамблея ООН. Рада Безпеки ООН. Економічна та Соціальна Рада. Рада по опіці. Комітет міністрів Ради Європи. Парламентська Асамблея. Конгрес місцевих та регіональних властей.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Змістовий модуль 1. Поняття, предмет, методи, система та принципи міжнародного права.

Тема 1. Поняття, правова природа та сфера дії сучасного міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного публічного права та національного права.

1. Сфера дії міжнародного публічного права та його характерні особливості.
2. Природа юридично обов'язкової сили міжнародного публічного права.
3. Функції міжнародного публічного права. Значення Вестфальського миру 1648 р. для становлення і розвитку міжнародного публічного права.
4. Теорії співвідношення міжнародного публічного права і національного права.
5. Дія міжнародного публічного права в національному праві.

Тема 2. Система і структура міжнародного публічного права. Норми міжнародного публічного права

1. Поняття системи і структури міжнародного публічного права.
2. Поняття, критерії відокремлення та види галузей міжнародного публічного права.
3. Поняття та характерні риси норм міжнародного публічного права. Їх види та класифікація.
4. Ієрархія та кодифікація норм міжнародного публічного права.
5. Концепція «м'якого права» у міжнародному публічному праві.

Тема 3. Основні принципи та інші джерела міжнародного публічного права

1. Поняття, функції, природа та ознаки основних принципів міжнародного публічного права. Їх класифікація та зміст.
2. Поняття та види джерел міжнародного публічного права.
3. Міжнародний договір.
4. Міжнародний звичай.
5. Загальні принципи права.

- 6.Рішення міжнародних міжурядових організацій.
- 7.Рішення міжнародних судових органів.
- 8.Допоміжні засоби для визначення норм міжнародного публічного права.
- 9.Односторонні акти держав.

Тема 4. правонаступництво у міжнародному публічному праві. Міжнародний правотворчий процес та реалізація норм міжнародного публічного права.

- 1.Сутність, принципи та суб'єкти міжнародного правотворчого процесу.
- 2.Поняття, форми, способи та механізм реалізації норм міжнародного публічного права.
3. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва. правонаступництво держав щодо міжнародних договорів. правонаступництво держав щодо державної власності, архівів і боргів.
- 4.Врегулювання проблем правонаступництва у зв'язку з припиненням існування СРСР та правонаступництво України.

Змістовий модуль 2. Суб'єкти міжнародного права. Право міжнародних договорів. Право зовнішніх зносин. Правовий статус населення у міжнародному праві

Тема 5. Суб'єкти міжнародного публічного права. Визнання у міжнародному публічному праві.

- 1.Зміст інституту міжнародної правосуб'єктності.
- 2.Поняття суб'єкта міжнародного публічного права.
- 3.Держава як суб'єкт міжнародного публічного права.
- 4.Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.
- 5.Питання міжнародної правосуб'єктності фізичних осіб.

Тема 6. Основні концепції міжнародного публічного права

- 1.Поняття концепції естоппеля в міжнародному публічному праві та її застосування у випадках порушень міжнародно-правових зобов'язань.
- 2.Концептуальні підходи до кваліфікації Меморандуму про гарантії безпеки у

зв'язку з приєднанням України до договору про нерозповсюдження ядерної зброї (5 грудня 1994 р.) (Будапештський меморандум) та її правові наслідки

Тема 7. Населення в міжнародному публічному праві

1. Поняття та основні категорії населення.
2. Поняття громадянства в міжнародному публічному праві.
3. Справа Ноттебома 1955 р. (Міжнародний суд ООН).
4. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства та осіб з множинним громадянством.

Тема 8. Право міжнародних договорів.

1. Поняття, джерела та принципи права міжнародних договорів.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.
3. Сторони в міжнародних договорах.
4. Укладення, дія та дійсність міжнародного договору.
5. Тлумачення та припинення міжнародних договорів

Тема 9. Право зовнішніх зносин.

1. Поняття, джерела та принципи права зовнішніх зносин.
2. Органи зовнішніх зносин держави та їх система.
3. Дипломатичне право.
4. Консульське право
5. Право спеціальних місій

Змістовий модуль 3. Територія у міжнародному публічному праві.

Міжнародне морське право. Міжнародне повітряне та космічне право.

Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право.

Тема 10. Територія у міжнародному публічному праві.

1. Поняття та види територій у міжнародному публічному праві.
2. Поняття територіального верховенства, правова природа, склад та підстави зміни державної території.
3. Державні кордони та їх правовий режим.
4. Територіальні спори та претензії.
5. Територія з особливим правовим режимом.

Тема 11. Міжнародне морське право. Міжнародне повітряне та космічне право.

- 1.Поняття, джерела та принципи міжнародного морського права.
- 2.Класифікація та юридичний статус морських просторів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р.
- 3.Правовий статус і режим внутрішніх морських вод, територіального моря, прилеглої зони, виключної морської економічної зони, континентального шельфу, архіпелажних вод, відкритого моря, Міжнародного району морського дна, міжнародних проток та міжнародних каналів згідно з Конвенцією ООН з морського права 1982 р.
- 4.Поняття та основні принципи міжнародного повітряного права.
- 5.Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень.
6. Поняття міжнародного космічного права. Міжнародно-правовий статус космонавта

Тема 12. Міжнародне економічне право. Міжнародне екологічне право.

- 1.Поняття, джерела та принципи міжнародного економічного права.
- 2.Міжнародні економічні організації.
- 3.Юрисдикційні імунітети держав та їх власності.
- 4.Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом.
- 5.Право Світової організації торгівлі. Угода про заснування Світової організації торгівлі 1944 р. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 р.
- 6.Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права.
- 7.Інституційний механізм міжнародного екологічного права.

Змістовий модуль 4. Міжнародне гуманітарне право. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. Право міжнародної безпеки.

Тема 13. Міжнародне гуманітарне право. Міжнародний захист прав людини під час збройних конфліктів.

- 1.Поняття, джерела та принципи міжнародного гуманітарного права.
- 2.Кваліфікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права.
- 3.Міжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання.
- 4.Неміжнародні збройні конфлікти та їх правове регулювання.
- 5.Учасники збройного конфлікту.
- 6.Захист жертв війни за міжнародним гуманітарним правом.
- 7.Засоби і методи ведення війни.
- 8.Правовий режим окупації.
- 9.Застосування міжнародних стандартів прав людини у період збройних конфліктів.
- 10.Застосування принципу *lex specialis* щодо міжнародного гуманітарного права. Захист поранених і хворих у діючих арміях. Захист поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі. Захист військовополонених. Захист цивільного населення під час війни. Захист жінок та дітей під час війни.

Тема 14. Міжнародне кримінальне право

- 1.Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права.
- 2.Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за міжнародним правом.
- 3.Юрисдикційні питання в міжнародному кримінальному праві та міжнародний кримінальний процес.
- 4.Міжнародні кримінальні судові установи.
- 5.Римський статут Міжнародного кримінального суду.
- 6.Форми та напрями міжнародного співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
- 7.Правова допомога та екстрадиція.
- 8.Попереднє розслідування ситуації в Україні Офісом Прокурора Міжнародного кримінального суду.

Тема 15. Відповідальність за міжнародним публічним правом.

1. Поняття, правова природа та підстави для виникнення відповідальності за міжнародним публічним правом.
2. Протиправні діяння за міжнародним публічним правом та їх класифікація. Обставини, що звільняють від відповідальності в міжнародному публічному праві.
3. Суб'єкти відповідальності.
4. Види та форми відповідальності в міжнародному публічному праві.
5. Статті про відповідальність держав за міжнародно-протиправні діяння 2001 р.
6. Відповідальність за правомірну діяльність.

Тема 16. Мирне вирішення міжнародних спорів. Право міжнародної безпеки.

1. Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів.
2. Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів.
3. Міжнародний Суд ООН. Статут ООН і Статут Міжнародного Суду ООН.
4. Регіональні та спеціальні міжнародні судові установи.
5. Міжнародні арбітражні (третейські) суди.
6. Вирішення міжнародних спорів в рамках міжнародних організацій.
7. Поняття, джерела та принципи права міжнародної безпеки.
8. Засади колективної безпеки за міжнародним правом.

Змістовий модуль 5. Міжнародне право прав людини. Міжнародний захист прав людини.

Тема 17. Міжнародне право прав людини. Загальні положення про права людини. Захист прав людини в рамках ООН.

1. Становлення системи міжнародного захисту прав людини.
2. Загальні положення про права людини. Природа та сутність прав людини.
3. Універсальність прав людини. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй.
4. Статут ООН, Загальна декларація прав людини 1948 р.

5. Рада ООН з прав людини. Верховний Комісар ООН з прав людини.
6. Процедура 1503.

Тема 18. Захист прав людини в Європі. Інші регіональні системи захисту прав людини.

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.: принципи тлумачення, особливості застосування в національному правопорядку.
2. Європейський суд з прав людини: юрисдикція та процедура звернення.
3. Контроль Комітету Міністрів Ради Європи за виконанням рішень Європейського суду з прав людини.
4. Виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні (справа «Бурмич та інші проти України» №№ 46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р.; справа «Бочан проти України №2» 2015 р.).
5. Міжамериканська система захисту прав людини.
6. Африканська система захисту прав людини.
7. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці.
8. Арабська система захисту прав людини.
9. Захист прав людини в рамках АСЕАН (Асоціація держав Південно-Східної Азії).

Тема 19. Забезпечення права на життя в міжнародному публічному праві

1. Обсяг та складові права на життя.
2. Зобов'язання держави щодо права на життя.
3. Практика Європейського суду з прав людини на життя (справа «Макканн та інші проти Сполученого Королівства» (McCann and Others v. United Kingdom), №18984/91, рішення Великої палати 1995 р.; справа «Лопеш де Соуза Фернандеш проти Португалії» (Lopes de Sousa Fernandes v. Portugal), №56080, рішення Великої палати 2017 р.)

Тема 20. Заборона катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання. Право на свободу та особисту недоторканість.

- 1.Обсяг та складові заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
- 2.Зобов'язання держав щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання.
- 3.Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони катувань, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження чи покарання (справа «Сорінг проти Сполученого Королівства» (Soering v. United Kingdom), №14038/88, 1989 р.; справа «Гефген проти Німеччини» (Gafgen v. Germany), №22978/05, рішення Великої палати 2010 р.; справа «Каверзін проти України», №23893/03, 2012 р.).
- 4.Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканість.
- 5.Зобов'язання держави щодо права на свободу та особисту недоторканість.
- 6.Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу та особисту недоторканість (справа «Харченко проти України», №40107/02, 2011 р.; справа «Остін та інші проти Сполученого Королівства» (Austin and Others v. United Kingdom), №39692/09, рішення Великої палати 2012 р.)

Тема 21. Право на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції. Право на власність.

- 1.Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції.
- 2.Зобов'язання держав щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції.
- 3.Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до приватного життя (справа «С. і Марпер проти Сполученого Королівства» (S and Marper v. United Kingdom), №№30562/04, 30566/04, рішення Великої палати 2008 р.; справа «Денісов проти України», №76639/11, рішення Великої палати 2018 р.).
- 4.Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до сімейного життя (справа «Савіні проти України», №39948/06, 2008 р.; справа «М.Р. іД.Р. проти України», №63551/13, 2018 р.).

5. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на повагу до житла (справа «Німіц проти Німеччини» (Niemietz v. Germany), №13710/88, 1992 р.; справа «Кривіцька та Кривіцький проти України», №30856/03, 2011 р.).

6. Практика Європейського суду з прав людини щодо прав на повагу до кореспонденції (справа «Захаров проти Росії» (Roman Zakharov v. Russia), №47143/06, Рішення Великої палати 2015 р.; справа «Барбулеску проти Румунії» (Barbulescu v. Romania), №6149/08, рішення Великої палати 2017 р.).

7. Обсяг та складові права на власність.

8. Зобов'язання держав щодо права на власність.

9. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на власність (справа «Спорронг і Лоннрот проти Швеції» (Sporrong and Lonroth v. Sweden), №№7151/75, 7152/75, 1982 р.; справа «Лоїзиду проти Туреччини» (Loizidou v. Turkey), №15318/89, рішення Великої палати 1996 р.; справа «Фонд «Батьківська турбота»» проти України», №5876/15, 2018 р.).

Тема 22. Свобода думки, совісті і релігії. Свобода вираження поглядів, зібрань та об'єднань.

1. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті і релігії.

2. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки, совісті і релігії.

3. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу думки, совісті і релігії (справа «Коккінакіс проти Греції» (Kokkinakis v. Greece), №14307/88, 1993 р.; справа «С.А.С. проти Франції» (S.A.S. v. France), №43835/11, рішення Великої палати 2014 р.; справа «Евейда та інші проти Сполученого Королівства» (Eweida and Others v. United Kingdom), №№48420/10, 59842/10, 51671/10, 36516/10, 2013 р.).

4. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів.

5. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів.

6. Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу вираження поглядів (справа «Лінгенс проти Австрії» (Lingens v. Austria),

№9815/82, 1986 р.; справа «Угорський Гельсінський Комітет проти Угорщини» (Magyar Helsinki Bizottsag v. Hungary), №18030/11, рішення Великої палати 2016 р.; справа «Аксель Шпрінгер АГ проти Німеччини» (Alex Springer AG v. Germany), №39954/08, рішення Великої палати 2012 р.).

7.Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднань.

8.Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднань.

9.Практика Європейського суду з прав людини щодо права на свободу зібрань та об'єднань (справа «Угорський Гельсінський Комітет проти Угорщини» (справа «Веніамін Тимошенко та інші проти України», №48408/12, 2014 р.; справа «Букта та інші проти Угорщини» (Bukta and Others v. Hungary), №25691/04, 2007 р.; справа «Баранкевич проти Росії» (barankevich v. Russia), №10519/03, 2007 р.)

Тема 23. Заборона дискримінації. Право на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.

1.Обсяг та складові заборони дискримінації.

2.Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації.

3.Практика Європейського суду з прав людини щодо заборони дискримінації (справа «Пічкур проти України», №10441/06, 2013 р.; справа «D.H. та інші проти Чеської Республіки» (D.H. and Others v. The Czech Republic), №57325/00, рішення Великої палати 2007 р.).

4. Обсяг та складові права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.

5.Зобов'язання держави щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту.

6.Практика Європейського суду з прав людини щодо права на справедливий суд та на ефективний засіб юридичного захисту (справа «Олександр Волков проти України», №21722/11, рішення Великої палати 2013 р.; справа «Бурмич та інші проти України», №№46852/13, 47786/13, 54125/13, рішення Великої палати 2017 р.).

Тема 24. Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини під час надзвичайного стану, становища або ситуації.

1. Правомірне обмеження прав людини.
2. Відступ держави від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів.

Змістовий модуль 6. Право міжнародних організацій.

Тема 25. Право міжнародних організацій.

1. Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій.
2. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій.
3. Міжнародні неурядові організації.
4. Внутрішньоорганізаційний механізм (ВОМ). Класифікація органів міжнародної організації.
5. Акти міжнародної організації.

Тема 26. Загальна характеристика міжнародних організацій загальної компетенції.

1. Міжнародна морська організація.
2. Міжнародний трибунал ООН з морського права.
3. Міжнародні організації в галузі цивільної авіації.
4. Інтерпол та Європол.

Тема 27. Загальна характеристика регіональних міжнародних організацій.

1. Регіональні міжнародні міжурядові організації.
2. Організація Американських держав.
3. Ліга арабських держав.
4. Африканський союз.
5. Правовий статус СНД.

Тема 28. Організація Об'єднаних Націй (ООН), Рада Європи.

1. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р.
2. Спеціалізовані установи ООН.

3. Генеральна Асамблея ООН.
4. Рада Безпеки ООН.
5. Економічна та Соціальна Рада. Рада по опіці.
6. Комітет міністрів Ради Європи.
7. Парламентська Асамблея.
8. Конгрес місцевих та регіональних властей.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Загальні теорії визнання.
2. Порядок формування норм міжнародного звичаєвого права.
3. Юридична характеристика делімітації та демаркації як складових процедури визначення лінії проходження державного кордону.
4. Представництва держав при міжнародних організаціях.
5. Механізм вирішення спорів в ОБСЄ, Раді Європи, СНД.
6. Відповідальність у міжнародному космічному просторі.
7. Правовий режим міжнародного району морського дна
8. Міжнародно-правовий механізм захисту та збереження морського середовища
9. Міжнародні морські організації
10. Відповідальність у міжнародному повітряному праві.
11. Міжнародне співробітництво у боротьбі з актами незаконного втручання у діяльність цивільної авіації.
12. Торгівельні представництва.
13. Поняття та порівняльна характеристика міжнародного злочину та злочину міжнародного характеру.
14. Розкрийте поняття «міжнародне кримінальне право» з точки зору настання відповідальності за будь-яких умов.
15. Міжнародно-правова регламентація деяких видів космічної діяльності.
16. Міжнародні стандарти поводження з правопорушниками.
17. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).
18. Повноваження дуаена дипломатичного корпусу.
19. Суб'єктами права зовнішніх зносин та їх характеристика.
20. Спеціальні місії, їх функції та правовий режим роботи
21. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх персоналу.
22. Міжнародні міждержавні організації, що беруть участь у регулюванні комерційного повітроплавання в різних регіонах земної кулі.

23. Порівняльний аналіз функціонування американської та африканської системи захисту прав людини.
24. Зміст міжнародної та внутрішньодержавної реєстрації міжнародних договорів
25. Особливості застосування норм міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів.
26. Представництва держав при міжнародних організаціях.
27. Проаналізуйте теорію повноважень стосовно діяльності міжнародних організацій
28. Проаналізуйте внутрішньо організаційний механізм ОБСЄ, НАТО, СНД, ЮНЕСКО.
29. Проаналізуйте внутрішньо організаційний механізм Ради безпеки ООН
30. Проаналізуйте внутрішньо організаційний механізм Європейських судових інституцій.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ЗАВДАНЬ

1. Походження та розвиток міжнародного права.
2. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
3. Принципи міжнародного права.
4. Міжнародне право як самостійна система права.
5. Юридично обов'язкова сила міжнародного права.
6. Суспільне міжнародне право та його ознаки.
7. Доктринальні підходи до проблеми співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
8. Загальні теорії визнання.
9. Правопреемство у МП.
10. Види та форми правонаступництва в міжнародному праві.
11. Умови визнання міжнародної правосуб'єктності націй і народів, які борються за самовизначення.
12. Кодифікація та прогресивний розвиток міжнародного права.
13. Конвенція – її структура, види, значення, як джерела МП.
 14. Міжнародний договір як джерело міжнародного права.
 15. Порядок формування норм міжнародного звичаєвого права.
 16. Концепція прав людини та її втілення у міжнародному праві.
 17. Міжнародні механізми контролю за дотриманням прав людини.
 18. Концепції ООН, в яких передбачено можливість звернення індивіда за захистом своїх порушених прав.
 19. Реєстрація та опублікування міжнародних договорів.
 20. Роль договору в сучасних міжнародних відносинах.
 21. Органи та посадові особи що уповноважені представляти держави чи МО при укладенні міжнародного договору.
 22. Юридичні підстави для припинення дії міжнародного договору.
 23. Концепції нічії землі та простору загального користування всіма народами.

24. Види територій у міжнародному праві та суть їх правового режиму.
25. Юридичні механізми міжнародного права, що застосовують під час зміни державної території.
26. Юридична характеристика делімітації та демаркації як складових процедури визначення лінії проходження державного кордону.
27. Види і форми співпраці держав у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру.
28. Відповідальність за матеріальну шкоду спричинену міжнародними деліктами.
29. Міжнародна кримінальна відповідальність індивідів.
30. Концепції відповідальності у міжнародному праві.
31. Реалізація принципу мирного вирішення міжнародного спору за допомогою міжнародних організацій.
32. Поняття і види міжнародних спорів.
33. Поняття мирних засобів вирішення міжнародних спорів, їх класифікація.
34. Загальна характеристика дипломатичних засобів вирішення міжнародних спорів.
35. Основні види збройних конфліктів.
36. Основні відмінності між внутрішніми безпорядками та збройними конфліктами.
37. Основні правові відмінності у правовому статусі комбатантів і некомбатантів.
38. Основні обов'язки нейтральних держав під час війни.

Орієнтовна тематика групових завдань

Завдання № 1. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. З'ясуйте, в чому полягає особливість міжнародного права як системи права.
2. Як слід розуміти ознаку нормативності міжнародного публічного права?
 3. Чим міжнародне право відрізняється від національного законодавства?

4. Розкрийте зміст відмінностей між міжнародним правом і національним правом.

Завдання № 2. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. Охарактеризуйте кожний період розвитку міжнародного права.
2. Проаналізуйте основні міжнародно-правові акти ООН
3. Охарактеризуйте Віденську конвенцію про право міжнародних договорів 1969 року.

Завдання № 3. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. Назвіть суб'єкти МПП і дайте їм визначення.
2. Розкрийте відмінність основних і похідних суб'єктів МПП.
3. Дайте характеристику зазначеним джерелам міжнародного права.
4. Визначте співвідношення міжнародного публічного права з міжнародним приватним правом?

Завдання № 4. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. Визначте стадії міжнародної правотворчості (В.Г. Буткевич с.412).
2. Назвіть відомі науці і практиці способи створення норм МПП.
3. В чому полягає відмінність між кодифікацією та інкорпорацією норм МПП?
4. Назвіть основний принцип створення норм МПП?

Завдання № 5. Питання та завдання для самостійного контролю

1. Визначте зміст та форми реалізації норм міжнародного права.
2. Національний механізм (зміст процесу) імплементації норм міжнародного права.
3. Розкрийте концепцію примату міжнародного права над внутрішньодержавним правом

Завдання № 6. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. Розкрийте та порівняйте зміст двох теорій визнання: конститутивної й декларативної.
2. Визначте форми визнання та розкрийте їх зміст.

3. Назвіть на які випадки правонаступництва поширюється положення Конвенції 1978р.

4. Які зобов'язання взяла на себе Україна відповідно до Закону «Про правонаступництво»?

Завдання № 7. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. Дайте визначення терміну «території».
2. Що становить основу юридичної природи державної території.
3. Визначте зміст правового явища «міжнародна територія спільного користування».
4. Державне територіальне верховенство, дайте юридичне розуміння.
5. Визначте повітряну територія держави Україна.
6. Визначте морські кордони держави Україна.
7. Визначте особливості міжнародних річок.
8. З'ясуйте якими міжнародними нормами встановлений правовий режим Антарктиди.
9. Визначте поняття громадянства. Хто за Законом України є громадянином України?
10. Розкрийте зміст правового режиму іноземців.
11. Визначте правовий статус біженців і переміщених осіб.
12. Класифікуйте права людини та розкажіть про їх втілення в міжнародному праві.

Завдання № 8. Питання та завдання для самостійного контролю.

- 1.З'ясуйте процес становлення основних принципів міжнародного права.
- 2.Визначте зміст основних принципів міжнародного права.
- 3.Назвіть мирні засоби вирішення міжнародних суперечок та дайте їм характеристику.

Завдання № 9. Питання та завдання для самостійного контролю.

1. Дайте поняття міжнародно-правової відповідальності.
2. Визначте мету та функції міжнародно-правової відповідальності

3. Назвіть види та форми міжнародної відповідальності держав.
4. Відповідно до ст.ст.20-25 Статуту ООН з'ясуйте обставини, що виключають протиправність діянь в міжнародному праві.
5. Назвіть підстави міжнародно-правової відповідальності держав.
6. Дайте класифікацію протиправних дій в міжнародному праві.
7. Охарактеризуйте інститути міжнародно-правової відповідальності.

Завдання 9.

1. Характеристика історичних аспектів розвитку системи міжнародно-правового забезпечення соціально-економічних прав особи.
2. Аналіз поглядів Р Оуена в аспекті можливості їх втілення в сучасну систему міжнародно-правового захисту прав “другого покоління”.
3. Плюралістична наукова думка щодо конституційного відображення соціально-економічних прав людини.

Завдання 10.

1. Порівняльна характеристика положень Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та Міжнародного пакту про соціальні, економічні і культурні права в аспекті ступеня імперативності обов'язку держав щодо забезпечення цих категорій прав.
2. Сучасний стан і перспективи реалізації Україною міжнародно-правових норм у сфері захисту прав людини універсального характеру.
3. Участь Організації Об'єднаних Націй в системі міжнародно-правового захисту інвалідів.

Завдання 11.

1. Порівняльно-правовий аналіз моделі омбудсмена ООН і моделі омбудсмена ЄС.
2. Історико-правові аспекти створення інституту омбудсмена у світі.
3. Порівняльно-правовий аналіз моделей омбудсменів держав Західної Європи та країн СНД.

Завдання 12.

1. Порівняльно-правові аспекти контрольного механізму ООН і Ради Європи щодо забезпечення дотримання прав людини “першого покоління”.
2. Історико-правові аспекти формування контрольного механізму щодо забезпечення дотримання прав людини на універсальному рівні.
3. Переваги та недоліки контрольного механізму ООН щодо забезпечення дотримання прав “першого покоління”.

Завдання 13.

1. Аналіз плюралістичної наукової думки щодо ефективності контрольного механізму Міжнародної організації праці.
2. Порівняльно-правовий аналіз міжнародних контрольних механізмів щодо забезпечення дотримання прав “першого покоління” і прав “другого покоління”.
3. Співвідношення контрольного механізму МОП і внутрішньої компетенції держав-учасниць Організації.

Завдання 14.

1. Порівняльно-правовий аналіз систем захисту прав людини та основних свобод в Арабському регіоні та в державах Африки.
2. Специфіка системи захисту соціально-економічних прав людини на регіональному рівні.
3. Характеристика співвідношення систем захисту громадянсько-політичних та соціально-економічних прав людини на регіональному рівні.

Виконайте пробні тестові завдання

1. До кола суб'єктів міжнародного права не належать:

- а) юридичні й фізичні особи;
- б) держави, міжнародні організації;
- в) народи, що реалізують право на самовизначення, державоподібні утворення.

2. Визначте неправильне твердження.

- а) норми міжнародного права розробляються й приймаються відповідними законодавчими органами, які входять до складу універсальних і регіональних міжнародних організацій, наприклад, Міжнародним Судом ООН і Судом ЄС;
- б) правом нормотворчої діяльності володіють суб'єкти міжнародного права в ході двосторонніх і багатосторонніх контактів;
- в) міжнародно-правові норми створюються шляхом узгодження позицій між суб'єктами міжнародного права стосовно правила поведінки й надання ними цьому правилу поведінки юридично обов'язкового характеру.

3. Яка з тез відповідає дійсності?

- а) імперативні норми міжнародного права (*jus cogens*) – це такі правила поведінки, відхилення від яких неприпустиме і які не можуть бути змінені;
- б) імперативні норми міжнародного права (*jus cogens*) – це норми, що мають вищу імперативну силу, а єдиний спосіб їх зміни – прийняття нової імперативної норми загального міжнародного права, що носить такий самий характер;
- в) імперативні норми допускають відступ за взаємною згодою суб'єктів міжнародного права, при цьому заборонено завдавати шкоду правам і законним інтересам третіх держав.

4. За ст. 38 Статуту Міжнародного Суду ООН до джерел міжнародного права не належать:

- а) міжнародні конвенції, як загальні, так і спеціальні, що встановлюють правила, виразно визнані державами, що спорять;
- б) міжнародний звичай як доказ загальної практики, визнаної як правова норма;
- в) національне законодавство різних держав як допоміжні засоби для визначення правових норм.

5. Міжнародний звичай - це:

- а) правило поведінки суб'єктів міжнародного права;
- б) певна повторюваність однорідних дій суб'єктів міжнародного права;
- в) загальні принципи права, визнані цивілізованими націями.

6. *Оберіть правильне твердження.*

- а) основні принципи міжнародного права є принципами загального міжнародного права й поширюються на тих суб'єктів міжнародного права, які визнають їх у якості імперативних норм;
- б) відхилення від основних принципів міжнародного права збоку будь-якого суб'єкту міжнародних відносин не припустиме, воно можливе лише за згодою суб'єктів міжнародного права;
- в) основні принципи міжнародного права – це загально визнані норми вищого порядку, Імперативні норми (*jus cogens*).

7. *Як співвідносяться міжнародне й внутрішньодержавне право?*

- а) міжнародне право й внутрішньодержавне право – це дві самостійні системи права, що перебувають у взаємозв'язку й взаємодії;
- б) об'єктивно існує примат міжнародного права над національним;
- в) міжнародне й внутрішньодержавне право - це не лише різні галузі права, але й різні правопорядки, тому вони не перетинаються.

8. *До числа суб'єктів міжнародного права належать:*

- а) фізичні особи, які скоїли міжнародний злочин;
- б) індивіди, котрі самостійно звертаються до органів ООН або регіональних організацій з метою захисту порушених прав;
- в) народи, що реалізують своє право на самовизначення.

9. *Консульські відносини й торгово-економічне співробітництво неможливі при:*

- а) визнанні de-facto;
- б) визнанні de-jure;
- в) визнанні ad-hoc.

10. *Оберіть правильне твердження.*

- а) на уряд, який прийшов до влади революційним шляхом, не покладаються зобов'язання попереднього уряду, зафіксовані в міжнародних договорах;
- б) нові незалежні держави можуть установлювати свій статус у якості учасника будь-якого багатостороннього договору, який був чинним на

момент правонаступництва держав і чинним щодо території нової держави, шляхом повідомлення про правонаступництво;

в) держави, що з'явилися в ході національно-визвольної боротьби, пов'язані договорами, які було укладено від їх імені державами-метрополіями й діяли на момент правонаступництва.

11. Міжнародний договір:

а) обов'язково повинен мати назву;

б) має бути укладений лише у письмовій формі;

в) може складатися як з одного, так і з декількох документів.

12. Від імені Української держави вести переговори й підписувати міжнародні договори ex officio мають право:

а) уповноважений Верховної Ради України й Президент України;

б) Президент України, Прем'єр-Міністр України, Міністр закордонних справ України;

в) винятково Президент України.

13. Парафування міжнародного договору означає:

а) підтвердження узгодженості тексту договору;

б) згоду держав на його обов'язковість;

в) виникнення взаємних прав і обов'язків, вказаних у статтях договору.

14. Застереження означає:

а) односторонню заяву держави, за допомогою якої вона бажає виключити або змінити відносно себе юридичну дію певних положень договору;

б) заяву, у якій держава розкриває зміст своєї позиції щодо предмету договірної регулювання;

в) попередню відмову держави від приєднання до міжнародного договору.

15. За загальним правилом міжнародні договори:

а) поширюються на треті держави за наявності їх виразно вираженої згоди у письмовій формі;

б) не можуть поширюватися на держави, які не беруть у них участь;

в) поширюються на всі держави-учасниці міжнародної організації, під егідою якої укладено договір.

16. Відносна недійсність міжнародного договору може бути зумовлена:

- а) запереченням цього договору однією зі сторін;
- б) помилкою, введенням в оману, підкупом представника держави, порушенням повноважень або конституційних положень при його укладанні;
- в) порушенням статутних положень міжнародної організації-учасника договору про порядок укладання міжнародних угод.

17. Абсолютна недійсність міжнародного договору:

- а) може бути заперечена суб'єктами, які його уклали;
- б) виникає з моменту його заперечення;
- в) має місце, якщо він суперечить імперативним нормам загального міжнародного права, або згода держави на його обов'язковість була виражена в результаті застосування сили або погрози силою.

18. До складу населення держави входять:

- а) громадяни цієї держави, іноземці й особи без громадянства (апатриди), особи, що мають подвійне громадянство (біпатриди);
- б) громадяни цієї держави й біпатриди;
- в) лише громадяни цієї держави.

19. Натуралізація - це:

- а) спосіб набуття громадянства за клопотанням індивіда, за фактом шлюбу або всиновлення;
- б) спосіб набуття громадянства за «правом крові»;
- в) спосіб набуття громадянства за «правом ґрунту».

20. Керівництво зовнішньополітичною діяльністю України здійснює:

- а) Верховна Рада;
- б) Президент України;
- в) Міністерство закордонних справ України.

21. До постійних дипломатичних представництв не належать:

- а) нунціатури та інтернунціатури;

б) спеціальні місії при міжнародних організаціях чи установах;

22. Призначення голови дипломатичного представництва називається:

а) акредитація;

б) агреман;

в) екзекватура.

23. Екзекватура - це:

а) документ, яким держава акредитації повідомляє державу перебування про призначення глави консульства;

б) документ, яким держава акредитації повідомляє державу перебування про відкликання дипломатичного представника;

в) дозвіл держави перебування на виконання консульських обов'язків у консульському окрузі.

24. Юридичною основою діяльності міжнародної організації є:

а) міжнародний договір;

б) правила процедури;

в) відповідна декларація.

25. Рада Безпеки ООН складається з:

а) усіх держав-членів ООН;

б) 54 держав-членів ООН;

в) 15 держав-членів ООН.

ЗАГАЛЬНИЙ ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Конвенція про статус апатридів 1954 р.
2. Конвенція про скорочення випадків без громадянства 1961 р.
3. Правовий статус біженців. Конвенція про статус біженців 951 р. та Протокол до неї 1967 р.
4. Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців.
5. Правовий статус внутрішньо переміщених осіб. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».
6. Право притулку.
7. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р.
8. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.
9. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.
10. Дипломатичне право міжнародних організацій.
11. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.
12. Поняття та правова природа визнання.
13. Форми, типи та засоби визнання.
14. Визнання нових держав та урядів.
15. Інші види визнання у міжнародному публічному праві.
16. Правовий режим Арктики, Антарктики та міжнародних річок.
17. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо міжнародних договорів 1978 р.
18. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів 1983 р.
19. Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство, 1930 р. та Конвенція про громадянство заміжньої жінки 1957 р.
20. Європейська конвенція про громадянство 1997 р.
21. Європейська конвенція про імунітет держав 1972 р.

22. Вашингтонська конвенція про врегулювання інвестиційних спорів між державами та фізичними або юридичними особами інших держав 1965 р.
23. Сеульська конвенція 1985 р. про заснування Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій.
24. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті 1991 р.
25. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються навколишнього середовища 1998 р.
26. Женевські конвенції 1949 р. та Додаткові протоколи до них 1977 р.
27. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що наносять надмірні пошкодження або мають не вибірккову дію 1980 р. та додаткові протоколи до неї.
28. Гаазька конвенція та Положення про закони та звичаї сухопутної війни 1907 р.
29. Конвенція про попередження злочину геноциду та покарання за нього 1948 р.
30. Конвенція проти катувань та інших жорстоких або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р.
31. Міжнародно-правові зобов'язання *erga omnes* суб'єкта міжнародного права перед іншими державами та міжнародним співтовариством.
32. Поняття, підстави, умови правомірності та механізм застосування контрзаходів.
33. Санкції щодо Російської Федерації та персональні спеціальні обмежувальні заходи, спрямовані на припинення агресії РФ проти України.
34. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом.
35. Роззброєння та обмеження озброєнь.

36. Невійськові аспекти міжнародної безпеки.
37. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. Комітет по правах людини.
38. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних і культурних прав.
39. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок 1979 р. Комітет з ліквідації дискримінації щодо жінок.
40. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини.
41. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання 1984 р. Комітет проти катувань.
42. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет по ліквідації расової дискримінації.
43. Конвенція про права осіб з інвалідністю 2006 р. Комітет з прав осіб з інвалідністю.
44. Європейська соціальна хартія (переглянута). Захист прав людини в Європейському Союзі.
45. Хартія основоположних прав Європейського Союзу 2000 р.
46. Діяльність ОБСЄ у сфері визначення та просування стандартів захисту прав людини (Бюро з демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ, Верховний комісар ОБСЄ у справах національних меншин).
47. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р. №3477-IV.

ОРИЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ІСПИТУ

1. Види норм МП та їх класифікація
2. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 р.
3. Правова природа та сутність прав людини
4. Джерела МП
5. Дипломатичне право міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р.
6. Класифікація прав людини
7. Односторонні акти держави як джерела МП
8. Поняття, ознаки та класифікація міжнародних міжурядових організацій
9. Захист прав людини у діяльності Ліги Націй
10. Держава як суб'єкт МП
11. Організація Об'єднаних Націй. Статут ООН 1945 р. Правовий статус основних інституцій ООН.
12. Зобов'язання держави щодо заборони дискримінації
13. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних організацій
14. Регіональні міжнародні організації: правовий статус
15. Обсяг і складові заборони дискримінації
16. Міжнародна правосуб'єктність фізичних осіб
17. Міжнародні неурядові організації
18. Захист прав людини в рамках ООН
19. Поняття, правова природа, форми, типи і засоби визнання
20. Поняття, джерела та принципи права мирного вирішення міжнародних спорів
21. Зобов'язання держави щодо права на власність
22. Поняття, підстави та об'єкт дії норм правонаступництва
23. Поняття міжнародного спору та класифікація мирних засобів вирішення міжнародних спорів
24. Обсяг та складові права на власність

25. Протиправні діяння в МП та їх класифікація
26. Регіональні та спеціальні міжнародні судові установи
27. Компетенція та функції Верховного комісара ООН з прав людини
28. Види та форми відповідальності у МП
29. Міжнародні арбітражні (третейські) суди
30. Зобов'язання держави щодо права на свободу зібрань та об'єднань
31. Міжнародна відповідальність за правомірну діяльність
32. Засади колективної безпеки за міжнародним правом
33. Обсяг та складові права на свободу зібрань та об'єднань
34. Умови правомірності та механізм застосування санкцій за МП
35. Засади здійснення миротворчих операцій за міжнародним правом
36. Суть та зміст Процедури 1503
37. Поняття, основні критерії та способи набуття громадянства
38. Роззброєння та обмеження озброєння за міжнародним правом
39. Зобов'язання держави щодо права на свободу вираження поглядів
40. Класифікація збройних конфліктів та сфера застосування міжнародного гуманітарного права
41. Невійськові аспекти міжнародної безпеки
42. Обсяг та складові права на свободу вираження поглядів
43. Учасники збройного конфлікту: правовий статус
44. Правовий статус та класифікація міжнародних економічних організацій
45. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р. Комітет з прав людини
46. Зміст «Права Женеви»
47. Регулювання діяльності транснаціональних корпорацій у сфері міжнародних економічних відносин за міжнародним правом
48. Обсяг та складові права на свободу думки, совісті та релігії
49. Зміст «Права Гааги»
50. Вирішення міжнародних економічних спорів. Вашингтонська та Сеульська конвенції

51. Зобов'язання держави щодо права на свободу думки , совісті та релігії
52. Кваліфікація збройного конфлікту на території України (від 2014 року до цього часу)
53. Право Світової організації торгівлі. Угода про заснування СОТ 1994 р. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 р.
54. Міжнародний Пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р. Комітет з економічних, соціальних та культурних прав
55. Поняття, джерела та принципи міжнародного кримінального права
56. Інституційний механізм міжнародного екологічного права
57. Конвенція ООН з ліквідації всіх форм расової дискримінації щодо жінок 1979 р.
58. Міжнародні злочини та індивідуальна кримінальна відповідальність за МП
59. Поняття, джерела та принципи міжнародного екологічного права
60. Конвенція про права дитини 1989 р. Комітет з прав дитини
61. Міжнародні кримінальні судові установи. Римський статут Міжнародного кримінального суду
62. Конвенція про оцінку впливу на довкілля у транскордонному контексті 1991 р.
63. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність видів поведження або покарання 1984 р. Комітет проти катувань
64. Правова допомога та умови і підстави екстрадиції
65. Поняття, джерела та принципи права міжнародних організацій
66. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації 1965 р. Комітет з ліквідації расової дискримінації
67. Поняття та класифікація територій у міжнародному праві
68. Правові підстави припинення дії міжнародних договорів
69. Зобов'язання держави щодо права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції

70. Поняття та види державних територій. Правовий режим та види державних кордонів
71. Дія і дійсність міжнародного договору. Тлумачення міжнародних договорів
72. Обсяг та складові права на повагу до приватного і сімейного життя, житла та кореспонденції
73. Поняття, розмір та класифікація морських просторів у міжнародному морському праві
74. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р.
75. Обсяг та складові права на свободу та особисту недоторканість
76. Порядок укладання міжнародних договорів
77. Правовий режим Арктики та Антарктики
78. Захист прав людини в Європі
79. Органи зовнішніх зносин держави та їх система
80. Правовий режим Дунаю
81. Європейський суд з прав людини: юрисдикція та процедура звернення
82. Дипломатичне право. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 р.
83. Правові основи дії міжнародного космічного права
84. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 р.
85. Консульське право. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 р.
86. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2014 р. по справі №48408/12 «Веніамін Тимошенко та інші проти України»
87. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2007 р. по справі «Баранкевич проти Росії»
88. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 1982 р. по справі №7151/75, 7152/75 «Спорронг і Л'юонрот проти Швеції»

89. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2018 р. по справі № 5876/15 «Фонд «Батьківська турбота» проти України»
90. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2013 р. по справі №48420/10, 59842/10, 51671/10, 36516/10 «Евейда та інші проти Сполученого Королівства»
91. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 1996 р. по справі «Лоізиду проти Туреччини»
92. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2013 р. по справі «Пічкур проти України»
93. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2007 р. по справі «D.H. та інші проти Чеської Республіки»
94. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 1995 та 2017 р. по справі №56080/13 «Лопеш де Соуза Фернандеш проти Португалії»
95. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2017 р. по справі «Барбулеску проти Румунії»
96. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2007 р. по справі №25691/04 «Букта та інші проти Угорщини»
97. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2012 р. по справі №39692/09 «Остін проти Сполученого Королівства»
98. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2011р. по справі №40107/02 «Харченко проти України»
99. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2012 р. по справі «Аксель Шпрінгер АГ проти Німеччини»
100. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2008 р. по справі №30562/04, 30566/04 «С. і Марпер проти Сполученого Королівства»
101. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2018 р. по справі №76639/11 «Денісов проти України»
102. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2008 р. по справі «Савіни проти України»
103. Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2018 р. по

справі «М.Р. і Д.Р. проти України»

104. 4. Вирішити завдання посилаючись на практику Європейського суду з прав людини

Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 2007 р. по справі №25691/04 «Букта та інші проти Угорщини» Розкрити суть та зміст прийнятого рішення Великої палати 1992 р. по справі №13710/88 «Німіц проти Німеччини»

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

БАЗОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Резолюція Генеральної Ассамблеї ООН 47/1 от 22 сентября 1992 года//
<http://daccessdds.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/028/10/IMG/NR002810.pdf> OpenElement
2. Резолюція Генеральної Ассамблеї ООН 63/3 от 8 октября 2008 года
//<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N08/470/99/PDF/N0847099>.
PdfOpenElement
3. Резолюція Совета Безопасности ООН 1244(1999) от 10 июня 1999 года //
<http://www.un.org/russian/document/scresol/res1999/res1244.htm>
4. Резолюція Совета Безопасности ООН 757(1992) от 30 мая 1992 года //
<http://www.un.org/russian/document/scresol/res1992/res757.htm>
5. Резолюція ЕКОСОП 1996/31. — <<http://www.un.org/russian/r199136.pdf>>. —
Перевірено: 07.05.2007
6. Устав МАГАТЕ, 31 травня 2008 року,
<http://www.iaea.org/About/statute_rus.pdf>.
7. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. — 2-ге вид., перероблене і доп. — К.: Знання, 2006. — 372 с.
8. Міжнародне публічне право : підручник / В.М. Репецький, В.М. Лисик, М.М. Микієвич та ін.; за ред. В.М. Репецького. — 2-ге вид., стер. — К.: Знання, 2012. — 437 с.
9. Тимченко Л.Д. Международное право: Учебник. - Харьков: Консум ; Ун-т внутр. дел, 1999. — 528 с.
10. Європейське прао: право Європейського союзу: підручник: у трьох кн. / за заг. ред. В.І. Муравйова. — К.: Ін Юре, 2015 —
Кн. перша: Інституційне право Європейського союзу / В.І. Муравйов, О.М. Шпакович, О.М. Лисенко, О.В. Святун. — К.: Ін Юре, 2015. — 312 с. — ISBN 978-966-313-507-6.

Кн. друга: Матеріальне право Європейського союзу / В.І. Муравйов, К.В. Смирнова, І.В. Влялько та ін. – К.: Ін Юре, 2015. – 456 с. – ISBN 978-966-313-508-3.

Кн. третя: Право зовнішніх зносин Європейського союзу / В.І. Муравйов, М.М. Микієвич, І.Г. Білас та ін. – К.: Ін Юре, 2015. – 408 с. – ISBN 978-966-313-509-0.

11. Сокиринська О.А. Формування понять "справедливої" і "несправедливої" війни в сучасному міжнародному праві / О.А. Сокиринська // *Visegrad journal on human rights*. – 2018. – № 2. – С.128–132. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/1592>)

12. Сокиринська О.А. Міжнародно-правовий статус збройних та напівзбройних (нерегулярних) формувань / О.А. Сокиринська // *Visegrad journal on human rights*. – 2018. – № 3. – С. 165–169. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/1593>)

13. Сокиринська О. А. Аналіз порушення прав людини в арабо-ізраїльській війні з погляду норм міжнародного гуманітарного права / О. А. Сокиринська, І. В. Ковальчук // *VISEGRAD JOURNAL ON HUMAN RIGHTS*. – 2019. – № 1(2). – С. 105-110. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/2037>)

14. Сокиринська О.А. Міжнародне публічне право: Тлумачний словник. – К.: АПСВ, 2006. – 92 с.

15. Комментарий к Дополнительному протоколу II от 8 июня 1977 года к Женевским конвенциям от 12 августа 1949 года, касающемуся защиты жертв вооруженных конфликтов немеждународного характера. – 2-е изд., стереотипное. – М.: Международный Комитет Красного Креста, 2000. – 304 с.

16. Имплементация Международного гуманитарного права. Сборник статей и документов – Международный Комитет Красного Креста, 1998. – 367 с.

17. Кальсховен Ф. Ограничения методов и средств ведения войны. – 2-е изд., испр. – М.: МККК, 1999. – 232 с.

18. Обычное международное гуманитарное право. Нормы. Т-1– М.: МККК, 2006. – 818 с. – ISBN 5-94013-043-8.

19. Міжнародне право. Словник-довідник: Навчальний посібник. – 2-е вид. доп. Та перероб. / Укладач: канд. Юрид. Наук, доц.. П.В. Макушев. - Дніпропетровськ: 2013. – 326 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

20. База даних законодавства ЄС - <http://europa.eu.int/eur-lex>

21. Офіційний веб-сайт ООН - <http://www.un.org/>

22. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». - <http://www.nau.ua>

23. Бібліотека Міжнародного центру перспективних досліджень. – <http://www.icps.kiev.ua/library>.

24. Офіційне інтернет-представництво Президента України: <http://www.president.gov.ua/>

25. Сайт Верховної ради України: <https://rada.gov.ua/>

26. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (Урядовий портал): <http://www.kmu.gov.ua/>

27. Сайт Міністерства юстиції України: <https://minjust.gov.ua/>

28. Сайт Конституційного Суду України: <http://www.ccu.gov.ua/>

29. Сайт Верховного Суду: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>

30. Сайт Верховного Суду України із систематизованими судовими рішеннями: <http://www.viaduk.net>

31. Сайт Суду ЄС: <https://curia.europa.eu/jcms/jcms/index.html>

32. Сайт Європейського суду з прав людини: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>

33. Сайт Верховної ради зі систематизованим законодавством: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

34. Єдиний державний реєстр судових рішень: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>